

Ukážka č. 1

1. Doplňte písmená.

Každú druhú _edeľu sme _ rodičmi chodili do prírod_. Lúky boli zakvitnuté div_m makom, slnečnicami a in_m_ poľnými kvetmi. Všade bolo počuť bzukot hm_zu a nechýbal ani motýl_ tanec. Z neďalekých krov_n občas vybiehali divé zver_. V diaľke sme zazreli aj kráľa vtáctva, ktorý číhal na svoju bezbra__ú korisť. Naše prechádzky sa skoro vždy končili pri rieke. Unaven_ sme sa na chvíľu usadili, posi_nili sa dobrotami, ktoré pripravila naša mama a vychutnávali si čaro vodného svet_. Začuli sme prenikavý krik div_ch hus_. V rieke plávali ryby, ktoré chvostom _čerili vodu. Pomaly sa začalo šeriť. Nastal čas vrátiť sa domo_. Pln_ dojmo_ sme vstupovali do nášho mesta pri z_padajúcom _lnku. Hlavou mi bl_sla myšlienka, aká je príroda _ýchodného _lovenska krásna!

2. Pre prvú vetu textu platí:

- A. jednoduchá veta rozvitá,
- B. priraďovacie súvetie,
- C. zložené súvetie,
- D. podrad'ovacie súvetie.

3. Pomenujte melódiu v poslednej vete textu.

.....

4. Označte možnosť, v ktorej sú predložky z textu napísané chronologicky:

- A. s, do, a, z,
- B. s, do, v, z.,
- C. na, sa, v, do,
- D. z, v, na, pri

5. Z prvej vety vypíšte podstatné mená ženského rodu a určte ich vzor skloňovania.

Ukážka č. 2

Je daná vzdialenosť trasy 193 km, prvý deň ide jeden oddiel cestu tam priemernou rýchlosťou 18 km/h a cestu späť 19 km/h, na druhý deň ide druhý oddiel tú istú trasu priemernou rýchlosťou 21 km/h tam aj späť. Ktorému oddielu bude cesta trvať dlhšie?

6. Pomenujte druhy čísloviek z textu.

7. Prepíšte slovom zápis 19 km/h.

8. Z textu vypíšte slovo, ktoré obsahuje slabikotvornú spoluhlásku.

9. Uvedte, aký štýl je použitý v texte.

Ukážka č. 3

Slovným spojením skleníkový efekt sa označuje proces, ktorého podstatou je ohrievanie atmosféry, a tým aj celej našej planéty. Ohrievanie atmosféry je spôsobené tým, že atmosféra absorbuje slnečné žiarenie a následne zabraňuje úniku časti odrazeného žiarenia (od povrchu Zeme) späť do kozmu. Prírodný (prirodzený) skleníkový efekt sa na našej planéte vyskytoval už takmer od začiatku jej vzniku. Nebol škodlivý, pretože vďaka nemu sa na Zemi udržiavala adekvátne teplota, čo bolo predpokladom vzniku a existencie života na našej planéte.

Antropogénny skleníkový efekt - skleníkový efekt tak, ako ho poznáme dnes, je dôsledkom veľkého množstva skleníkových plynov v atmosfére. Skleníkové plyny sa do atmosféry dostávajú rôznymi spôsobmi.

10. Určte slohový postup použitý v texte.

11. Zo slovesa *absorbuje* utvorte neurčitok.

12. Rozdeľte správne slovo *antropogénny*.

13. Zo zvýraznenej vety vypíšte prisudzovací sklad.

14. Z prvej vety textu vypíšte slovo, v ktorom dochádza k spodobovaniu.

15. Spíšte gramatické kategórie podčiarknutého slovesa v 2. vete.

Zamiloval som sa do Adelky, ale keby mi to Maťo nepovedal, ani by som o tom nevedel.

„Musí ti byť teplo,“ povedal. „Hreje ťa to?“

„Kde?“

„V tebe. Keď ťa hreje, si zamilovaný.“

„Ale čo?“

„Keď si na ňu spomenieš!“

„V bruchu?“

Spomenul som si, ako sa v zime v komíne zohrievali holuby, ako som ich videl z diaľky, ktorá od malička leží medzi mojim oknom a susedovou strechou, ako bolo ráno a ako im vrany závideli. Vrany dosť často závidia.

Stromom v záhrade závidia orechy a holubom na komíne, že sa vedia zohrievať; aj mačky sa vedia, aj psy a tuším aj sliepky, iba vranám býva zima – a každému závidia.

(Dušan Dušek – Dvere do kľúčovej dierky – úryvok)

16. Z vyznačeného súvetia vypíšte spojky.

.....

17. Z názvu ukážky vypíšte párové neznelé spoluhlásky.

.....

18. Napíšte, z koľkých viet sa skladá podčiarknuté súvetie.

.....

19. Pomenujte vetné členy ... vrany im závideli.

.....

20. Zo slov v zátvorke utvorte prídavné mená.

(Lenka) srdce

(zaskliť) okno

21. Utvorte príslušné tvary slov.

labutia pieseň – L. sg. .

.....

žáner – L. sg.

.....

22. V iniciálovej skratke identifikuj názov jednej kodifikačnej príručky.

PSP =

23. Doplňte.

Rozprávanie je slohový postup, ktorý tvorí niekoľko častí, fáz. Toto členenie rozprávania sa nazýva vnútorná kompozícia. Tvorí ju:

.....

24. Vysvetlite ustálené obrazné spojenia.

mať plné gate

.....

mať maslo na hlave

.....

Ukážka č. 5

Zakukala kukulienka jarnú, čerstvú nôtu,
vyvolala zas celý svet ospalý k životu.
Slobody hlas mocný budí zase všetky zeme:
a my chlapci podtatranskí či sedieť budeme?
Tajná sila všetky hate a prekážky borí:
a nás slabých majú vysmiať naše zrutné hory?

(J. Kráľ – Jarná pieseň – úryvok)

25. Určte literárny druh ukážky.

.....

26. Aký veršový systém je použitý v ukážke?

.....

27. Napíšte rýmovú schému a pomenujte rým.

.....

28. Pomenujte umelecké prostriedky.

Čítať Kráľa

slnko vstáva

29. Nahraď slovo *hate* iným slovom s rovnakým významom.

.....